

Forslag til avtale mellom Aremark og Halden kommune

1. INNLEDNING

Stortinget har vedtatt at det skal gjennomføres en kommunereform. Formålet med reformen er å skape robuste kommuner som skal være i stand til å håndtere fremtidens velferdsoppgaver på en god måte. Forhandlingsutvalget har som oppgave å legge forutsetningene til rette for å bygge en ny kommune.

Forhandlingsutvalget har bestått av: Fra Aremark; Alf Ulven (H), Tove Thomassen Fagerhøi (AP), Geir Aarbu (SP) og Nils Håkon Sandtorp (Krf); Fra Halden: Thor Edquist (H), Jan Erik Erichsen (H) og Anette Farmann (AP). Det har vært et overordnet prinsipp for forhandlingene at kommunene skal være likeverdige.

Noen av utfordringene vil være større geografisk avstand innen kommunen, både for innbyggere, ansatte og politikere, følelsen av tap av identitet og kultur, fare for konsentrasjon av kommunale tjenester i Halden, dårligere lokalkunnskap hos saksbehandlerne, samt fare for mindre engasjement og politisk involvering fra innbyggerne. Forhandlingsutvalget har forsøkt å begrense mulige negative konsekvenser for partene i den nye kommunen.

Noen av fordelene er sterkere fagmiljøer som sikrer rekruttering og god kompetanse, bedre kvalitet på tjenestetilbudet, bedre arealutnyttelse til friluftaktiviteter, jordvern, bolig- og næringsutvikling, samt større påvirkningskraft overfor sentrale og regionale myndigheter. Den nye kommunen vil bli en større og mer ressurssterk kommune med god økonomisk soliditet, og dermed være bedre rustet til å håndtere nye og større oppgaver.

Målet vårt med kommunesammenslåingen er at innbyggerne i de to respektive kommunene skal få enda bedre tjenester ved at kostnadene for innbyggerne i den nye kommunen skal synke som følge av sammenslåingen og vi skal sammen bygge en ny bærekraftig kommune.

Ved positive vedtak om sammenslåing i Aremark og Halden i juni 2016, vil søknad om sammenslåing bli sendt. Under forutsetning av godkjenning av søknaden etableres den nye kommunen når Halden er ute av Robek lista dog senest 1. januar 2023. Ref. brev fra Kommunal og Moderniseringsdepartementet.

2. KOMMUNENAVN OG SYMBOLER

Navnet på den nye kommunen er ikke bestemt i denne avtalen, men kan være Fredrikshald. Det skal i perioden frem til sammenslåing vurderes om det er hensiktsmessig å finne et nytt navn som favner en helhet for den nye kommunen.

Den nye kommunens navn er Halden hvis det ikke oppnås omforent forslag til nytt navn. Haldens kommunevåpen, ordførerkjede beholdes.

Kommunens øverste politiske organ benevnes kommunestyre.

3. PRINSIPPER FOR SAMMENSLÅINGSPROSESSEN

En ny kommune skal etableres, driftes og videreutvikles med utgangspunkt i hver av de gamle kommunenes tradisjoner, fortrinn, sterke sider og utfordringer. Struktur, organisasjonskultur og systemer skal vektlegges, og utvikling av nærdemokrati skal gis høy prioritet. Samarbeidet om sammenslåing skal preges av likeverdighet, raushet og forståelse for hverandres ståsted.

4. MÅL FOR DEN NYE KOMMUNEN

Stortingets mål for kommunereformen er blant annet å styrke lokaldemokratiet og gi større kommuner flere oppgaver. Videre skal innbyggerne sikres gode og likeverdige tjenester, og kommunene skal være bærekraftige og økonomisk robuste. Kommunene skal ha et helhetlig og samordnet samfunnsutviklingsperspektiv.

Den nye kommunen skal sikre:

- tilstrekkelig kapasitet innenfor de ulike virksomhetsområdene
- relevant kompetanse med sterke fagmiljøer, god ledelse samt god internkontroll
- tilstrekkelig distanse for å skape objektivitet mellom saksbehandlere og innbyggere
- lokal identitet med nærhet til basistjenestene
- gjøre hverdagen enklere for innbyggerne
- effektiv tjenesteproduksjon hvor gevinst av stordriftsfordeler skal benyttes til å gi bedre tjenester for innbyggerne
- økonomisk soliditet
- valgfrihet, med en bredde i tjenestetilbudet
- funksjonelle samfunnsutviklingsområder med god infrastruktur og tettstedsutvikling
- et næringsliv som ivaretar og skaper nye arbeidsplasser
- en styrket regional konkurransekraft
- høy politisk deltakelse med et aktivt lokaldemokrati og tydelige medvirkningsorganer
- lokal politisk styring der man søker en størst mulig grad av lokal organisering av lovpålagte velferdstjenester

Kommunenes planverk skal gjelde inntil nytt, felles planverk blir vedtatt i ny kommune. Vedtatte planer i Aremark og Halden skal følge uavkortet inn i den nye kommuneplanen.

5. Gjennomføring

Fra og med vedtaket om sammenslåingen av kommunene fram til og med 31. desember 2023 skal den politiske organiseringen være i henhold til Inndelingslova.

Når det er vedtatt sammenslåing i begge kommuner skal Fylkesmannen kalle sammen begge kommunestyrene til et felles møte i henhold til Inndelingslova § 25.

Kommunene opprettholder sin vanlige organisering av virksomheten frem til sammenslåingstidspunktet. Halden skal følge den avtalte planen med Modernisering og Kommunaldepartementet som skal sikre at Halden kommer ut av Robek-lista. Aremark Kommune skal holde balanse i sin økonomi.

Kommunene har som intensjon organisasjonsmessig så raskt som mulig å etablere organisering av virksomhetene som om sammenslåingen var en realitet. Dette kan eksempelvis være å legge skole, barnehage og sykehjem innunder ledelse av fagmiljøet i Halden.

Når begge kommunene har vedtatt sammenslåing, vedtar kommunestyrene i de to kommunene å nedsette en fellesnemnd og at det skal etableres et partssammensatt utvalg for sammenslåingsprosessen. Fellesnemnda oppnevnes i medhold av inndelingsloven § 26.

Fellesnemnda skal bestå av maks 7 personer, henholdsvis 4 fra Halden og 3 fra Aremark. Det skal velges varamedlemmer til nemnda. Fellesnemnda skal ha følgende mandat:

- Fellesnemnda skal ansette prosjektleder for sammenslåingsprosessen.
- Fellesnemnda skal behandle prosjektleders innstilling til organisering av og ansettelser til den øverste administrative ledelse etter sammenslåing.
- Fellesnemnda skal se til at regler og avtaler om ansattes og tillitsvalgtes medvirkning/-bestemmelse i forhold som gjelder sammenslåing av kommunene blir ivaretatt.
- Fellesnemndas medlemmer skal også utgjøre arbeidsgivers representanter i partssammensatt utvalg for sammenslåingsprosessen.
- Fellesnemnda tar stilling til revisjonsordning for den nye kommunen etter innstilling fra kontrollutvalgene i de to kommunene.
- Fellesnemnda skal etterspørre og avklare alle prinsipielle forhold vedrørende sammenslåingsprosessen.

- Kommunene har i perioden frem til sammenslåing ansvar for sin ordinære drift, men spørsmål som kan ha betydning for den nye kommunen skal først drøftes i fellesnemnda når den er etablert.
- Fellesnemnda kan uttale seg i saker som er til behandling i kommunenes ordinære utvalg frem til den nye kommunen er etablert og som fellesnemnda anser for å kunne ha konsekvenser for sammenslåingsprosessen.
- Fellesnemnda skal søke å oppnå konsensus i alle avgjørelser. Ved uenighet skal Fellesnemnda vurdere om spørsmålet kan utsettes til etter at nytt kommunestyre er konstituert.

Partssammensatt utvalg for sammenslåingsprosessen skal fra arbeidsgiversiden bestå av Fellesnemndas medlemmer. Fra arbeidstakersiden oppnevner de ansatte 6 medlemmer hvorav minst to fra hver kommune. Prosessen for ansettelse av prosjektleder/ny rådmann og øverste administrative ledelse, herunder hvordan tillitsvalgte skal inkluderes på en god måte, skal behandles av partssammensatt utvalg. Utvalget skal behandle saker som gjelder forholdet mellom den nye kommunen som arbeidsgiver og de ansatte. Utvalget skal gi uttalelse i saker som vedrører overordnede personalpolitiske spørsmål, retningslinjer og planer i forbindelse med kommunesammenslåingen.

Senest fra og med kommunevalget i 2023 er den politiske organisering av den nye kommunen slik:

Kommunestyret skal ha 39 medlemmer.

Den nye kommunen skal opprettholde den til enhver tid gjeldende utvalgsstruktur i Halden, men den nye kommunen skal tilrettelegge for god utvalgsstruktur som sikrer best mulig lokaldemokrati i hele kommunen.

Lokalutvalg i Aremark skal i 8 år (2 perioder) etter sammenslåing bestå av 7 lokalpolitikere, valgt av personer bosatt i Aremark. Dette lokalstyret skal ha delegert myndighet til å behandle:

- Bygge, delesaker og reguleringsaker i Aremark.
- Disponere et budsjett på NOK 6 millioner som skal fordeles vedlikehold av kommunens eiendommer i Aremark, idrett og næringsutvikling lokalt. Ubrukte midler skal legges i fond for senere bruk.
- Behandle aktuelle saker som berører Aremark og er i strid med denne avtale.

6. TJENESTETILBUDET

Lokalisering

Den nye kommunen skal organisere en rasjonell, effektiv og publikumsrettet tjenesteproduksjon lokalt. Innbyggerne skal få dekket sine behov for kommunale lovpålagte tjenester der de bor.

Aremark skal i den nye kommunen opprettholdes som et levende kommunesenter og hvilke funksjoner som skal lokaliseres til Aremark må avklares i den videre prosessen. Den nye kommunen skal tilstrebe å opprettholde antall arbeidsplasser i Aremark.

Skolestruktur

Barn og ungdomsskole i Aremark skal opprettholdes. Skolekretsgrenser i en ny kommune bør følge nærskoleprinsippet og optimaliseres.

Skolefaglige tema tas opp i senere drøftinger.

Barnehager

Den nye kommunen skal ha full barnehagedekning der familiene skal tilbys barnehageplass med utgangspunkt i der de bor.

Nye barnehager skal tilpasses befolkningsveksten slik at nærhet til tjenestene og effektiv drift sikres.

Helse og omsorg

Hele omsorgstilbudet skal ivareta nærhet til tjenestene for innbyggerne.

Det skal tilbys sykehjemsplasser, omsorgsboliger og bo- og servicesenter der folk bor, for å sikre nærhet til tjenestene og lokal identitet i Aremark.

Spesialistfunksjoner må samlokaliseres for å sikre sterke fagmiljøer med relevant kompetanse. Det skal arbeides videre med planene om demenslandsbykonseptet med fortrinnsvis Aremark som lokalisering.

Hjemmehjelp i Aremark skal tilbys med et utgangspunkt i Aremark for å sikre en best mulig hjemmehjelpstjeneste. Det gis helsestasjonstjenester fra lokal helsestasjon i Aremark.

Frivillighetssentralen, skal sees på som basistjenester og lokaliseres på lik linje med andre tjenestetilbud som krever nærhet til brukerne.

Frivillighet, lag og foreninger

Frivillighet er en grunnpilar i kommunen, og både lag, foreninger og privatpersoner.

Den nye kommunen skal stimulere til frivillighet. Kommunens lag og foreninger sikres støtte slik at lokal aktivitet opprettholdes på samme nivå eller forsterkes.

Bibliotek

Det skal være bemannet bibliotekfilial i Aremark. Biblioteket ivaretas som samlingssted og kulturutvikler lokalt.

Lokalt Servicekontor

Det skal opprettes et servicesenter i Aremark for å betjene lokalbefolkningen på lik linje med servicekontoret som er etablert i Halden. Størrelsen og åpningstider skal tilpasses lokalt behov. Servicekontoret skal etableres i Aremark Sentrum.

Idrettsanlegg

Idrettsanleggene i Aremark skal drives i kommunal regi og det skal være vann i svømmebassenget og tilstrekkelige åpningstider på alle anlegg.

Ungdomsklubb, Myrland i Aremark

Den nye kommunen skal opprettholde driften av ungdomsklubben Myrland på lik linje med den driften som foreligger på sammenslåingstidspunktet.

NAV

Det skal være NAV-filial i Aremark.

Klima og miljø

Kommunen skal tilby kvalitativt gode og effektive VAR-løsninger med sikker og stabil vannforsyning.

Interkommunalt samarbeid

Samarbeidsavtaler om interkommunale tjenester går igjennom med sikte på at kommunen der det er rasjonelt selv produserer tjenester til sine innbyggere.

Beredskap

Trygghet og sikkerhet er viktig for kommunens innbyggere, og den nye kommunen skal prioritere beredskap. Dette skjer blant annet gjennom oppdaterte beredskapsplaner og øvelser.

Ved etablering av den nye kommunen skal organisering som kommunalt brannvesen og med deltidsbrannvesen i Aremark videreføres.

Jordvern og arealutnyttelse

Gjennom helhetlig arealpolitikk skal det legges opp til en effektiv, bærekraftig og fremtidsrettet arealpolitikk hvor matjord sikres.

7. KOMPETANSE OG TJENESTEPRODUKSJON

For å sikre optimal ressursutnyttelse og gode tjenester er det viktig å rekruttere, videreutvikle og beholde relevant og tilstrekkelig kapasitet og kompetanse innenfor alle tjenesteområder. Det arbeides med dette frem til og etter sammenslåingen. Det skal foretas en kompetansekartlegging og utarbeides en plan for dette frem til og etter sammenslåingen.

8. KOMMUNIKASJON, SAMFUNNS- OG NÆRINGSUTVIKLING

Jernbane

Det skal arbeides aktivt for å utvikle intercity til Halden med tilhørende fortsettelse av dobbeltspor til Gøteborg.

Vei

Trafikksikkerhet skal gis høy prioritet. Den nye kommunen skal arbeide for at Fylket skal prioritere at Fylkesvei 21 skal oppgraderes og vedlikeholdes i forhold til den trafikken som er på denne veien.

Gang- og sykkelstier

Det utvikles prosjekter for flere sykkeltraseer, gang- og sykkelstier for å sikre trygge skoleveier, skape god folkehelse samt satse på klima og miljø.

Øvrig infrastruktur

Det skal arbeides aktivt for å etablere et godt kollektivtilbud, herunder økt busstilbud for Aremark som i dag bare har morgen og ettermiddagsruter.

Et godt bredbåndstilbud og mobildekning er vesentlig for god infrastruktur. Den nye kommunen skal arbeide for å sikre DAB i hele kommunen.

Næringsutvikling/arealpolitikk

Den nye Kommunen skal være blant de ledende næringskommuner i Norge gjennom en aktiv næringspolitikk hvor næringsdrivende og innbyggere møter en positiv og profesjonell holdning blant kommunens politikere og ansatte.

Tettstedsutvikling

Aremark har flere tettsteder med attraktive særpreg. I den nye kommunen skal Aremark fremstå som et attraktivt lokalsamfunn med godt bomiljø og kommunale tjenestetilbud. Publikumsrettede tjenester skal som hovedregel gis der innbyggerne flest bor, og tettstedene skal utvikles som attraktive bo- og arbeidssteder.

Det skal legges til rette for ungdom og eldreleiligheter i kommunens sentrumsområde

Kulturarrangement

Den sammenslåtte kommunen skal opprettholde i Aremark:

- Strømsfossdagen
- Vårmønstring
- Elgfestival

- Juleveiåpning

For øvrig skal den nye kommunen videreføre dagens aktivitet i Halden.

9. ØKONOMIFORVALTNING

Den nye kommunens økonomiforvaltning skal sikre at kommunens økonomi har et resultat på minst 2,5 % av sum driftsinntekter eller tilsvarende de til enhver tid gjeldende sentrale retningslinjer og forbli robust i et langsiktig perspektiv.

Dette gjøres bl.a. ved at budsjett og økonomiplan skal ha et stabilt tjenestetilbud som målsetting, slik at det ikke brukes ressurser til unødvendige, midlertidige omstillinger. Økonomiplan bør innrettes slik at etatenes netto driftsutgifter ikke er større enn frie inntekter og at netto driftsresultat er i samsvar med KS sin anbefaling. Samlet gjeld skal ikke overskride de til enhver tid gjeldende anbefalinger til gjeldsgrad gitt av KS og Fylkesmannen.

Budsjett- og økonomiplan skal baseres på grundige vurderinger av kommune- proposisjonen, statsbudsjett og kommunens økonomiske rammevilkår.

Kommuneplanen skal være styrende for innretning av budsjett- og økonomiplan.

Saksutredninger skal synliggjøre økonomiske konsekvenser av alternative valg og vise budsjettdekning for foreslått løsning der dette er aktuelt. Forslag som fremmes skal vise budsjettdekning der dette er relevant.

Alle kommunens virksomheter skal utvise budsjett disiplin, lojalt til kommunestyrets budsjettvedtak.

Prinsipper for finansforvaltningen vurderes av kommunestyret en gang pr. valgperiode. Det skal gjøres ekstern uavhengig risikovurdering av forvaltningen.

Investeringsprosjekter innarbeidet i de tidligere kommunenes økonomiplaner når søknad om sammenslåing vedtas, prioriteres i den nye kommunens budsjett og økonomiplan. Det er en forutsetning at prosjektene er fullfinansiert i balansert budsjett/økonomiplan.

10. INVESTERINGSPROSJEKTER ETTER SIGNERING

Kommunene kan frem til sammenslåing gjennomføre investeringer i sine kommuner

Aremark Kommune ha anledning til å oppta gjeld for å finansiere disse investeringene. Gjelden skal ikke overstige gjelden pr. person i Halden på sammenslåingstidspunktet. (eks underskuddet)

11. EFFEKTIVISERING

Etablering av den nye kommunen vil kunne frigjøre økonomiske midler, hovedsakelig ved virksomhetsovergrepene felles- og administrative funksjoner. Frem til kommunen er etablert skal kommunene informere hverandre før tilsetting i lederstillinger og spesialiststillinger og vurdere samarbeid der det er mulig.

Oppnådde effekter skal benyttes til å styrke tjenestetilbudet, både kvantitativt og kvalitativt.

Uavhengig av effektiviseringsgevinster skal det i Servicekontoret i Aremark alltid være:

- Deltids Jord og Skogbruksavdeling
- Deltid byggesaksbehandler
- Tilstrekkelige legetjenester
- Fulltids helsesøster

12. KOMMUNEN SOM ARBEIDSGIVER

Den nye kommunen skal ha en tydelig, raus og inkluderende arbeidsgiverpolitikk, og legge til rette for mangfold blant de ansatte i virksomhetene. Kommunen skal ha en aktiv rolle i elevenes 13-årige skoleløp, og bidra til framtidig rekruttering gjennom å ta inn tilstrekkelig antall lærlinger.

Den administrative omorganiseringen skal gjennomføres ved en god prosess i nært samarbeid med de tillitsvalgte og medarbeidere.

Fellesnemnda skal etablere en egen plan for medbestemmelse etter behandling i det partssammensatte utvalget for sammenslåingsprosessen.

Det bør være samsvar mellom overordnet politisk og administrativ organisering. Endelig avklaring av den administrative organiseringen gjøres etter at prosjektleder/fremtidig rådmann i ny kommune er ansatt.

13. Økonomiperspektiver

Det ytes et tilskudd fra Staten til de kommuner som beslutter sammenslåing innen 1 juli 2016 for denne sammenslåtte kommunen på 50 millioner, hvorav 25 millioner utbetales etter at det foreligger sammenslåingsvedtak. Dette fordeles med 8 millioner som avsettes til felles omstillingskostnader, 10 millioner fordeles til Aremark og 7 millioner til Halden.

14. Generelle bestemmelser

- Eiendomsskatten den nye kommunen bør ikke overstige 00/4 for boliger/hytter og 00/7 for næring. Det skal være gjennomført felles takseringverdi for den sammenslåtte kommunen før sammenslåing. Eiendomsskatten skal harmoniseres og tilpasses før sammenslåing av kommunene. Eiendomsskatten på næring bør reduseres.
- Kostnader og gebyrer for VAR skal harmoniseres og tilpasses i begge kommuner før sammenslåing.
- I det tilfelle aksjene i Østfold Energi AS ikke er solgt på sammenslåingstidspunktet skal

Aremark sin økonomiske andel av disse i sin helhet benyttes til investeringer i Aremark på det tidspunkt aksjene selges ut av den nye kommunen.

- Haldenkanalen er en viktig kulturattraksjon i den nye kommunen som skal satse på kanalen som kulturattraksjon nr. 2 etter Fredriksten festning.

15. INFORMASJON

Innbyggere og ansatte i begge kommunene gis god informasjon mens prosessen pågår og frem til ny kommune er etablert.

Det utarbeides felles ekstern informasjonsstrategi frem til kommunesammenslåingen er gjennomført.

Det skal etableres en aktiv strategi for hvordan informasjon skal gis til ansatte, bl.a. felles interne retningslinjer for intern informasjon. Denne strategien skal utvikles i samråd med tillitsvalgte og behandles i partssammensatt utvalg.

Aremark 17 Mars 2016

Forhandlingsutvalget